

УДК: 330.4:339.

Бурган І.К., 21сПТ

Педченко Г.П., к.е.н., доцент

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ *Педченко Г.П., к.е.н., доцент*
РИБНИХ КОНСЕРВ

В роботі проведено групування регіонів за рівнем продажу рибних консерв та аналіз диференціації та концентрації регіонів на відповідному ринку. Здійснено аналіз динаміки та основних тенденцій на ринку рибних консерв та прогнозування показників майбутнього року. Виявлено вплив кількісних та якісних факторів на зміну товарообороту рибних консерв

Територіальне групування показує, що більш всього регіонів (18) мають обсяг продажу рибних консерв в межах 1788,6 до 9352,6 ц, при цьому їх роздрібний товарооборот становить 731212,7 тис. грн. Продано товарів, що вироблені на території України - 494832,6 тис. грн., або 35,3% від загальної вартості. Всього цими областями продано 78780,1 ц рибних консерв, а товарні запаси в групі становлять 82542,9 тис. грн.

Сукупність регіонів за рівнем продажу рибних консерв не є однорідною, а середній рівень продажу рибних консерв Україні не є типовою та надійною характеристикою сукупності. Найпоширенішим значенням продажу рибних консервів в регіонах є 5678,8 ц. В половині регіонів продаж рибних консерв не перевищує 6831,3 ц.

В чверті регіонів продаж рибних консерв не перевищує 4309,9 ц, а три чверті мають рівень продажу не вище 9352,6 ц. У 10% регіонів продаж рибних консерв не перевищує 2797,1 ц, а 90% мають рівень продажу не вище 28514,8 ц. Мінімальний обсяг продажу рибних консерв в 25% регіонів з найбільшим рівнем їх продажів у 2,2 рази вищий, ніж максимальний обсяг продажу 25% регіонів з найменшим рівнем.

Середня величина продажу рибних консерв в 10% регіонів з найбільшим рівнем їх продажів у 18 разів перевищує середню величину показника в 10% регіонів з найменшим рівнем продажів. Середня величина продажу рибних консерв в 25% регіонів з найбільшим рівнем їх продажів у 9,5 рази перевищує середню величину даного показника в 25% регіонів з найменшим рівнем продажів.

Концентрація обсягів продажу відсутня тільки в 1 та 2 групі, куди входять 19 областей. Значення коефіцієнта Джині свідчить про помірну концентрацію ознаки. Значення коефіцієнтів Лоренца і Херфіндаля, говорять про високу концентрацію ознаки, зокрема в 2-5 групах, тобто домінування 6 регіонів на ринку рибних консерв.

Протягом 2012-2016 років роздрібний товарооборот рибних консерв щороку збільшувався в середньому на 204 млн. грн., тобто на 9%, а кожний процент цього збільшення становив 22,7 млн. грн. За рівнянням прямої теоретичний роздрібний товарооборот рибних консерв у 2014 році склав 2341,2 млн. грн., а його середнє збільшення щороку становило 164,4 млн. грн. За рівнянням параболі теоретичний роздрібний товарооборот рибних консерв у 2014 році склав 2288,9 млн. грн., а його середнє збільшення щороку становило 164,4 млн. грн. зі сповільненням цього росту на 26,1 млн. грн. щороку. За рівнянням параболі у 2017 році роздрібний товарооборот рибних консерв прогнозується в межах від 2255,8 до 3779 млн. грн. Сезонне зростання продажу рибних консерв спостерігається у 4 кварталі.

Результати факторного аналітичного групування свідчать про те, що із зростанням рівня заробітної плати зростають обсяги продажу рибних консерв. Рівняння регресії показує, що зі зростанням середньомісячної заробітної плати однієї особи на 1 грн. продаж рибних консерв збільшується на 0,0004 кг/особу. Коефіцієнт кореляції свідчить, що між середньомісячною заробітною платою та продажем рибних консерв зв'язок щільний прямий. Обсяг продажу рибних консерв на 69,1% залежить від середньомісячної заробітної плати, а на 30,9% - від впливу неврахованих факторів.

Індексний аналіз показав, що у 2016 році товарооборот рибних консерв в Поліському районі збільшився в порівнянні з 2011 роком 69,6 %, що в абсолютному значенні складає відповідно 68290,6 тис. грн., в тому числі за рахунок підвищення ціни 1 ц у 2016 році збільшився у 2,3 рази, що в абсолютному значенні складає 94818,2 тис. грн., а за рахунок зменшення обсягу продажу товарооборот рибних консерв впав на 27% (на 26527,5 тис. грн.).

При цьому, у 2016 році середня ціна рибних консерв порівняно з 2011 роком зросла у 2,325 рази, . в т.ч. за рахунок підвищення ціни 1 ц в областях регіону - у 2,324 рази, а за рахунок змін у структурі реалізації - на 0,04%.